

Lajos, Petőfi Sándor portréja és a volt elnök, Horn Ede arcképe. 1868 és 1869 folyamán Csiky Károly rendszeresen hosszabb-rövidebb cikkekben számolt be a Párizsi Magyar Egylet tevékenységéről, tudósításait kifejezetten a Kecskeméti Lapok számára írta.¹⁶

Az 1868. november 28-án megjelent szám kétoldalas mellékletet is tartalmazott. Ebben volt olvasható Kiss Miklós Lestár Péterhez intézett válaszevele, a választáson kisebbségben maradt – ortodox – izraelita csoport közleménye. Valamint Madarász József országgyűlési képviselő a lap névtelen tudósítójának megnevezését követelő levele, azét, aki a november 14-i számban azt írta róla, hogy kecskeméti tartózkodása idején nem a választóhoz és a pártkörbe ment, hanem egyes személyek házába, ahol aztán meghívott vendégeket fogadott. Természetesen a politikus tagadta a lapban róla megjelenteket.

Érdekes a városkép és a térhasználat XIX. századi tudatosságára mutató cikket közölt a lapban Szalkay Gergely Egyesítsük temetkezési helyeinket címmel. Kiindulópontja az volt, hogy a református egyháznak négy, a katolikus és az evangélikus egyháznak három-három, a görögkeleti ortodox és az izraelita felekezetnek egy-egy temetője van, összesen hatvanegy hold területen. Mivel ezek közvetlenül a város tőszomszédságában vannak, telkeként ki kellene osztani őket – javasolta Szalkay –, s helyettük egy egységes, kisebb (kb. harminc hold kiterjedésű) temető kialakítása volna szükséges. Ezt az elképzelést azonban a város közgyűlése mellőzte.¹⁷ Viszont a cikk érdekes – elsősorban ellenző – reakciókat váltott ki és úgy a város vallásos közvéleményét, mint a Kecskeméti Lapok szerkesztőségét foglalkoztatta (Madarassy László szerkesztő és „egy katolikus polgár”, aki nevét nem közölte, szólott hozzá a témához a hetilap hasábjain).¹⁸

Miklós Péter

Felhasznált irodalom: A magyar sajtó története. Főszerk. Szabolcsi Miklós. 1. köt. (Szerk. Kókay György) és 2. köt. (Szerk. Kosáry Domokos–Németh G. Béla) Bp., 1979–1985.; Bács-Kiskun megyei sajtóbibliográfia. Összeáll. Birck Edit. Kecskemét, 1986.; *Heltai Nándor*: Százéves a Kecskeméti újságírás. (1.) In: Kecskemét. Tanulmányok a város múltjáról, jelenéről. Szerk. Heltai Nándor. Kecskemét, 1968. 297–331. old.; *Heltai Nándor*: „Örökre idefészkelem magam” Az első kecskeméti könyv- és lapnyomató Szilády Károly. Kecskemét 2000.; *Heltai Nándor*: 135 éve született meg a Kecskeméti Lapok. Kecskeméti Lapok 2003. október 9.; *Kemény János–Pintér Ilona*: A közművelődés Kecskeméten a dualizmus korában. In: Bács-Kiskun megye múltjából. 9. köt. Szerk. Iványosi-Szabó Tibor. Kecskemét, 1987. 5–85. old.; *Kókay György–Buzinkay Géza–Murányi Gábor*: A magyar sajtó története. Bp., 2005.; *Péterné Fehér Mária–Szabó Tamás–Székelyné Kőrösi Ilona*: Kecskeméti életrajzi lexikon. Kecskemét, 1992.; *Székelyné Kőrösi Ilona*: Kecskeméti évszázadok. Fejezetek a város múltjából. Kecskemét 2003.; *Székelyné Kőrösi Ilona*: A Kecskeméti Lapok szerkesztői. Kecskeméti Lapok 2004. január 15.; *Szimyei József*: Magyar írók élete és munkái. Bp., 1891–1914. Ezeken kívül fölhasználtam a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Levéltárában őrzött, a kecskeméti Szilády-nyomdára vonatkozó iratokat, valamint a Kecskeméti Lapok 1868. és 1869. évi számait.

Harmincéves a Hajdúböszörményi Városi és Pedagógus Kórus

A Hajdúság fővárosa – Hajdúböszörmény – nagy múltú kóruskultúrával büszkélkedhet. Már az 1880-as évek végétől rendszeres tudósításokat olvashatunk a korabeli lapokban az énekkar és a zenekar sikeres fellépéseiről. A két világháború között a Törekvés Dalárda sikeresen szerepelt hazánk több városában, 1933-ban Budapesten is.

A II. világháború után, az 1960-as évektől több üzem és termelőszövetkezet is támogatott működő kórusokat, de ezek rövidéletűnek bizonyultak, az 1970-es években meg is szűntek.

1978-ban Oláh Emőd főiskolai tanár vezetésével folyamatos lett az énekkari élet: főként pedagógusközből női kart alapított. Néhány hónap elteltével Kiss Lászlóné a zeneiskola fiatal tanárnője vette át az együttes karnagyi vezetését, aki – 1979 novemberétől már egy erősödő vegyes karral – kisebb-nagyobb megszakításokkal 1985 nyaráig dirigálta a kórust. A zsűri 1983 áprilisában „arany minősítéssel” ismerete el a művészi teljesítményüket.

¹⁶ KL, 1869. január 9., 1869. február 27., 1869. március 20.

¹⁷ KL, 1868. december 19.

¹⁸ KL, 1868. december 26.

Az énekkari munka fellendítésében a legnagyobb érdeme Kéryné Mészáros Máriának volt, aki 1985 szeptemberétől két évtizeden át kitartó szorgalommal sikert-sikerre halmozott a dalosokkal. 1989-ben „Fesztivál kórus” fokozatot, 1995-ben a Budapesti V. Nemzetközi Kórusversenyen „ezüst diplomát” nyertek, amelyet a IX. Nemzetközi Kórusfesztiválon eredményesen védtek meg. Az énekkar repertoárjának válogatásából 2005-ben CD-lemez készült. A Magyar Rádióban nyolc alkalommal mutatkozhattak be. Sziszterés résztvevői az utóbbi időben évente két helyszínen megrendezett Országos Pedagógus Kórustalálkozóknak. Rendezőként – 2000-ben – millenniumi találkozót tartottak Hajdúböszörmény énekesei, melyért sok szép és elismerő köszönőlevelet kaptak az ország minden tájáról. Sikereségük ékes bizonyítéka, hogy Európa igen sok országa tisztelte meg őket meghívással, amelyeket mindig örömmel fogadtak. Első külföldi útjuk Csehszlovákiába vezetett 1985-ben, majd Németországban, Dániában, Romániában, Finnországban, Szlovákiában, Olaszországban, Görögországban, Lengyelországban, Franciaországban vendégszerepeltek. A felsorolt országok társkórusainak többségét ők maguk is vendégül látták. Széles repertoárjukban megtalálhatók a bel- és külföldi klasszikus művek, Bartók, Kodály, Ligeti György, Bárdos Lajos kórusművei, a kortárs zeneszerzők, Szokolay Sándor, Karai József, Keuler Jenő és a magyar népdalkincs legszebb darabjai.

Szabolcsi Miklós, a nagy tervekkel bemutatkozott karnagy 2005 szeptemberében vette át az énekkar vezetését, de 2007 májusában, súlyos betegségben elhunyt. Helyére Ágoston-Vincze Ágnes, a Bartók Béla Zeneiskola fiatal, agilis tanára lépett: öt azonban anyai teendői hamar elszólitották. 2008 szeptemberétől Gáll Pétert kérték fel karnagynak.

Botos Antal csaknem egy, Gajdán László majdnem másfél évtizedig látott el elnöki feladatokat az énekkarban. 2008 májusától Balla Zoltánt választotta elnöknek az együttes, aki a vegyes kari átalakulástól titkári szerepkört töltött be.

A kórus szerencséje, hogy Hajdú-Bihar Megye és Böszörmény önkormányzata, a Silye Gábor Művelődési Központ és Közösségi Ház, valamint helyi adakozók és vállalkozók anyagi és pénzügyi segítségét élvezheti. A Közösségi Házban 2008. december 5-én rendezendő 30 éves jubileumi hangversenyen – az ünnepelő kórusral együtt – a debreceni Sol Oriens, a nyírbátori Tinódi Kulturális Egyesület Vegyes Kórusa, a hajdúnánási Maklár Lajos Városi Énekkar, a Törköly Népzenei Együttes és a Bocskai Néptánc Együttes mellett Massányi Viktor (az Állami Operaház magánéneke), továbbá Frech Zoltán (a Honvéd Férfikar és a Four Fathers Együttes tagja) is szerepel.

Sok sikert kívánunk a jubiláló együttesnek: az előttük álló újabb évtizedekben is éltesse a zene örömteli áldása és szeretete a kórus minden dalosát!

Dr. Varga Gábor

Húsz éve jelent meg Beke György *Csángó passiója*

*elmennek a harangok
minden nagypénteken
rómába mennek
odamenegetnek
s ott felejtí a nyelvünket
(Kányádi Sándor)*

Erdély kiváló költője *Csángó passió* című versét a csángóügy következetes és kitartó szószólójának, Beke Györgynek ajánlotta, annak az írónak, aki riportjaiban évtizedeken át az anyanyelvük és nemzeti identitásuk megőrzéséért küzdő csángók sorskérdéseit intő jelként tárta a nemzet elé.

A húsz évvel ezelőtt megjelent kötet* sajnos, ma sem veszített időszerűségéből. A huszonkét írást felölelő könyv időben több mint harminc évet ölel át, hisz az első 1957-ben jelent meg, az utolsó. Udvardy Frigyesnek címzett levél keltezése: 1987. Honnan ez a következetes, az életműben folyton vissza-visszatérő érdeklődés? Azt a Beke Mihály Andrással folytatott beszélgetésben – *Illúziók kora*,

* *Beke György: Csángó passió. Barangolások moldvai csángómagyarok között. Sajtó alá rendezte Ara-Kovács Attila. Európa Könyvkiadó Bp. 1988*